

پرورش کودک

(۶)

ای پدران وای مادران سه روایت حساس و گرانبها انتقاد

ای پدران وای مادران چشم‌های درخشان اطفال شب و روز بحر کلمات شما مینگرد، گوش‌های حساس آنان مانند یک دستگاه گیرنده قوی و مجهز مواظب طرز گفتار و رفتار شماست. کلمات شمارا بیدار کند بخاطر میسپارند، اطفال شما با انتظار روزی هستند که بزرگ شوند و کارهای شمارا عیناً تکرار کنند، زیرا از شما عاقل‌تر کسی را نمی‌شناسند و در مغز لطیف و آسمانی آنها هیچگونه بدبینی نسبت بشما وجود ندارد. آنچه را بگوئید و یا انجام دهید معتبر و قطعی میشناسند پس بر شماست که دقیقاً مراقب حرکات و سکنتات خود باشید تا در نتیجه افکار و رفتار و گفتار خوب برای نوهالان تهیه کنید.

سه روایت حساس و گرانبها

در اینموضوع نظر شما را به چند روایت آموزنده و گرانبها جلب نموده و ضمناً متذکر میشوم که: اگر برای اثبات حقانیت و عظمت خاندان رسالت و اینکه تعلیمات عالیه آنان تنها ضامن سعادت و خوشبختی برای افراد و جوامع است، هیچگونه دلیلی جز کلمات گهر بار و بیانات شیوای آنان در شئون مختلف

نداشتیم ، هر آینه برای اثبات اینمدها کاملاً کافی بود . همانطور که خود پیشوای بشریت هستند کلمات آنان نیز پیشوای کلمات است و خود فرموده اند: اگر مردم محسنات و مزایای کلمات ما را دریابند صد درصد بما علاقه مند و عمل‌پرو ما خواهند شد و همچنین دستور داده اند که يك حدیث را که از ما شنیدید بزودی از آن رد نشوید بلکه در باره آن تدبیر کنید ، و هم‌شما حدیث خواندن نباشد بلکه حدیث فهمیدن باشد (۱) و همچنین فرموده اند : يك حدیث را بفهمید و بمعنا و اسرار آن پی ببرید بهتر است تا هزار حدیث را بشنوید و بدون توجه از آن رد شوید (۲) و هم چنین فرموده اند : يك حدیث را مورد توجه و بررسی قرار داده بمضمون آن عمل کنید از عبادت يك سال فضیلتش بیشتر خواهد بود (۳) اینک نظر شمارا به روایت اول جلب میکنیم :

رئیس مذهب شیعه امام صادق (ع) فرمود : در امر تعلیم عقائد حقه باطفال خود تا میتوانید تسریع و مبادرت ورزید قبل از آنکه مخالفین شما بتوانند افکار آنانرا تحت تأثیر تبلیغات شوم خود قرار داده از طریقه حقه منحرف سازند .

(بادر او اولادکم بالحدیث قبل ان یسبق الیهیم المرجئة)
راستی چه کلام گرانبهای !! آری علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد پیش از آنکه اجانب باحر به تبلیغات سوء و عوامل فساد جوانان نوس را مورد هجوم خود قرار دهند ، پدران و مادران و مربیان باید تعالیم لازمه را در اذهان کودکان تزریق نمایند .

زیراتلقینات و نشریات و نوشته‌های فریبنده و گمراه کننده خصوصاً باوسائل تبلیغاتی رایج از قبیل سینما ، تلویزیون که هم گوش و هم چشم جوانان را قبضه می کند ، نود درصد مؤثر است بخصوص در اذهان ساده اطفال که در اثر مجهز نبودن

(۱) اعقلوا الحدیث عقل درایة لاعقل روایة

(۲) حدیث تدریه خیر من الف حدیث ترویه .

(۳) حدیث واحد یسمعها المؤمن فیعمل بها خیر له من عبادة

(بحار الانوار)

سنة .

بمعلومات دینی و معتقدات کافی با خواندن يك مقاله و با دیدن يك پرده فیلم و یا مجالست چند دقیقه با افراد منحرف و عناصر ضد دین (هر چوئه) در برابر آنان سپر انداخته تسلیم عقائد انحرافی میشوند .

امروز بسیاری از پدرها از دست جوانان خود شکوهها کرده از انحرافات عقیده ای ، از فساد اخلاق ، از نامنظمی و بی هدفی ، از سرکشی و روح عصیان آنها دل پری دارند .

آری در اثر مسامحه های نابجا ، پدرها و مادرهایی که خود احتیاج شدید به چند مربی دارند ، بدست خود بنیان سعادت خود و نسل آینده خود را متزلزل می کنند .

روایت دوم

باز امام صادق (ع) میفرماید : ما کودکان خود را اعم از پسر و دختر از سن ۶ - ۷ سالگی در ماه رمضان هنگام سحور با خود بیدار میکنیم و آنان را بروزه گرفتن تشویق میکنیم . آنان نیز مانند ما از غذاهای سحر استفاده کرده قصد روزه میکنند ، تا روز که بالا آمد هر چه توانستند روزه هستند و بخودداری از خوردن و آشامیدن ادامه میدهند و هر گاه احساس تشنگی یا گرسنگی کردند افطار میکنند .

سپس اضافه فرمود که ما بدین منظور از کودکی آنانرا بروزه گرفتن تشویق و آشنا میکنیم تا عادت کنند و این عمل تمرینی برای آنان باشد .

خواننده عزیز ! تا اندازه ای روشن شد که چگونه اسلام در امر تعلیم و تربیت کودک از دوران خردسالی اهمیت داده است آری .

هر که در خردیش ادب نکند در بزرگی فلاح از او بر خاست

روایت سوم

در کتاب مکارم الاخلاق می نویسد که: امام صادق (ع) فرمود : کودک که بسن ۳ سالگی رسید کلمه توحید را باو یاد دهید یعنی نخست پدر و مادر ، خود این کلمه (لا اله الا الله) را تکرار کنند تا کودک آشنا شود و سپس از او بخواهند که ۷ مرتبه آنرا بر زبان آورد ، بعد او را آزاد بگذارند و دیگر بمغز او فشار نیاورند

تا ۷ ماه و ۲۰ روز بگذرد باز باو بگویند : بگو : محمد رسول الله ، تا به ۴ سالگی که رسید آنگاه بگویند : ۷ بار بگو : صلی الله علی محمد و آل محمد و باز او را آزاد بگذارند تا پنجمین سالش پایان رسد سپس باو بگویند : دست راست کدامست ؟ دست چپت کدامست ؟ و باو بگویند تا تشخیص بدهد ، و اگر بپرسند پاسخ صحیح بدهد ، آنگاه سمت قبله را که عملاً نیز اطرافیان خود را دیده است که رو آن می ایستند باو نشان دهند و آهسته آهسته باو بگویند : سجده کن و بس ، دیگر باو کاری نداشته باشند و چیزی برمنز او تحمیل ننمایند ، تا ۶ سالش تمام شود ، آنگاه باو بگویند : نماز بخوان و باز بانی ملایم و شیرین رکوع و سجود را باو تعلیم دهند تا رفته رفته ۷ سالش تمام شود ، سپس او را راهنمایی کنند که صورت و دو کف دست را - بترتیب معین - بشوید و قتی که شست باو بگویند : نماز بخوان و باز او را آزاد بگذارند تا ۹ سالش با تمام رسد و وارد مرحله ۱۰ سالگی که شد کم کم وضو را - بطور کامل - باو یاد دهند اگر اطاعت نکرد او را تأدیب کنند و همچنین وادار بنماز خواندن کنند و در صورت تخلف وی اعتنائی مختصری او را تنبیه نمایند .

در نتیجه زحمت و مراقبتی که والدین در راهنمایی و پرورش او اعمال می کنند ، خداوند پدر و مادر او را قرین مغفرت و مشمول مراحم بی پایان خود قرار داده از لذتهای آنان صرف نظر خواهد فرمود .

انتقاد

متأسفانه مسلمانان که ما باشیم خاصه ایرانیها ، خو گرفته ایم که حتماً باید مطالب را از خارجیها تلقی کرده و فراگیریم ، و هر چه آنها گفتند بنظر ما معتبر و سندیت دارد ، کلمات آنها را مانند وحی آسمانی نسنجیده می پذیریم و باز دست دادن اعتماد بنفس و ابتلاء به بیماری غربزدگی تسلیم بلا قید و شرط آنها شده چنان تمدن ماشینی آنها چشم ما را خیره کرده که حاضر نیستیم سوا بق درخشان خود را از نظر بگذرانیم تا بفهمیم که آنها هر چه دارند از ما گرفته اند و تمدن امروز اروپا از تمدن درخشان اسلامی سرچشمه گرفته از ما گرفته اند و بر رخ مای کشند

راستی جای بسی تأسف است که تبلیغات شوم و خائنانانه دشمنان از یکسو و مظاهر جهل و نادانی و تقلیدهای کور کورانه از سوی دیگر و نداشتن تجهیزات کافی برای آشنا ساختن جوانان بمبادی و حقائق دین و همچنین سهل انگاری مرییان روحانی اجتماع ، مسلمانان را باین سر نوشت شوم رسانیده است .

افسوس که عمری پی اغیار دودیدیم از یار بماندیم و بمقصد نرسیدیم
 ماتشه لزان بر لب دریا متحیر آبی بجز از خون دل خود نجشیدیم
 سرمایه ز کفر رفت و تجارت نمودیم جز حسرت و اندوه متاعی نخریدیم
 (ناتمام)

(بقیه از صفحه ۲۵)

برای مردم آورد و بسبب یکمأ موریت قطعی کتاب نوح را ترك نمود نه آنکه بکتاب او کافر شود و یا حکمی از احکام او را انکار کند و همچنین کتاب ابراهیم و روش او مورد عمل پیغمبران بود تا آنکه موسی توراة را برای مردم آورد و سپس عیسی انجیل را آورد تا آنگاه که خاتم انبیاء محمد مصطفی (ص) از جانب خداوند فرستاده شد و قرآن که کاملترین کتاب آسمانی است و شریعتی که جامعترین شرایع میباشد برای مردم آورد پس مقررات و حلال و حرامش تغییر ناپذیر و تاقیامت باقی خواهد بود .

حسن ادب

امیر المؤمنین علی علیه السلام فرماید :

ادب نیکو (و تر بیت خوب) فاضلترین نسبتها و شریفترین بستگیها است (که شایستگی دارد آدمی بآن تکیه کند و افتخار نماید) .

(غرر الحکم و درر الکلام)